ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1954

Vyhlásené: 31.03.1954 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

17

Vládne nariadenie

zo dňa 12. februára 1954

o platových pomeroch zamestnancov štátneho aparátu

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 14 ods. 1 zákona č. 2/1954 Zb., o štátnom pláne rozvoja národného hospodárstva Československej republiky na rok 1954:

§ 1
Základné ustanovenia

(1) Náš ľudovodemokratický štát plní pri budovaní socializmu významné hospodárskoorganizačné a kultúrnovýchovné úlohy. Na plnení týchto veľkých úloh sa podstatnou mierou podieľa štátny aparát. Úlohy štátneho aparátu pri výstavbe socialistického poriadku, najmä organizácia hospodárstva a všestranné rozvíjanie kultúrnovýchovnej činnosti na nových socialistických zásadách, sú veľmi zložité a kladú vysoké požiadavky a nároky na politickú a odbornú úroveň pracovníkov štátneho aparátu.

(2) Jedným z hlavných predpokladov pre zlepšenie práce štátneho aparátu je hmotné zainteresovanie jeho pracovníkov na nepretržitom raste ich politickej a odbornej úrovne a v súvislosti s tým i na lepších výsledkoch ich činnosti.

(3) Preto sa platové pomery pracovníkov štátneho aparátu, v súlade so socialistickou zásadou určovania odmeny za prácu podľa jej akosti, jej množstva a spoločenského významu, upravujú na základe systemizácie osobných stavov, funkčných miest a funkčných platov.

§ 2
Rozsah platnosti nariadenia

(1) Toto nariadenie sa vzťahuje na zamestnancov rozpočtových organizácií s výnimkou

a) príslušníkov závodných jednotiek požiarnej ochrany z povolania a štátneho požiarneho dozoru, členov závodnej stráže a zamestnancov v zariadeniach spoločného stravovania,

b) zamestnancov, ktorí v organizáciách plniacich kultúrne, sociálne alebo iné osobitné úlohy konajú odborné práce (pedagogické, zdravotnícke, umelecké a vedecké) priamo súvisiace s plnením týchto úloh,

c) sudcov, prokurátorov a právnych čakateľov,

d) robotníkov zamestnaných v organizáciách s činnosťou prevažne hospodárskej povahy.

(2) Toto nariadenie sa nevzťahuje na zamestnancov rozpočtových organizácií v odbore Ministerstva národnej obrany; v odbore Ministerstva vnútra sa vzťahuje iba na zamestnancov civilných zložiek.

§ 3
Systemizácia osobných stavov, funkcií a funkčných platov

Systemizáciou sa určia osobné stavy zamestnancov a ich platy podľa obťažnosti, rozsahu a spoločenského významu úloh nimi obstarávaných tak, že pre jednotlivé rozpočtové organizácie, poprípade pre určité skupiny týchto organizácií sa určí

a) označenie (nomenklatúra) jednotlivých funkcií (funkčných miest), charakteristika funkčnej činnosti a predpoklady potrebné pre zastávanie určených funkcií,

b) funkčný plat za zastávanie jednotlivých funkcií,

c) počet funkčných miest podľa ich označenia (nomenklatúry) a podľa schválenej organizačnej štruktúry príslušnej rozpočtovej organizácie,

d) celkový priemer platov všetkých zamestnancov systemizovaného osobného stavu príslušnej rozpočtovej organizácie.

§ 4
Ustanovenie zamestnancov na funkčné miesta

(1) Zamestnanca možno ustanoviť iba na voľné funkčné miesto. Zamestnanca, ktorý nesplňuje predpoklady určené pre zastávanie príslušnej funkcie, možno ustanoviť na také miesto len výnimočne z dôležitých dôvodov týkajúcich sa rozmiestenia pracovníkov v súlade s potrebami štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva.

(2) Prezident republiky ustanovuje a odvoláva prednostov diplomatických misií, námestníkov ministra predsedu Štátneho úradu plánovacieho, predsedu Štátneho úradu štatistického, vedúceho Sekretariátu prezidenta republiky a ostatných vedúcich zamestnancov Kancelárie prezidenta republiky. Vedúceho Úradu predsedníctva vlády, námestníkov ostatných ministrov, splnomocnenca ministra štátnej kontroly pre Slovensko a vedúcich (predsedov) úradov postavených na roveň ústredným úradom s výnimkou predsedu Štátneho úradu štatistického ustanovuje a odvoláva vláda.

(3) Zamestnancov na ostatné funkčné miesta ustanovuje a z nich odvoláva, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, vedúci rozpočtovej organizácie spravujúci príslušný systemizovaný osobný stav alebo jeho zodpovedný zástupca. Vedúceho organizácie ustanovuje a odvoláva vedúci priamo nadriadenej organizácie. Kompetentný minister (vedúci ústredného úradu) môže si vyhradiť ustanovenie zamestnancov na určité dôležité funkcie v organizáciách jemu podriadených a odvolávanie z nich.

(4) Predpisy o ustanovení a odvolávaní hlavných (vedúcich) účtovníkov a ostatných pracovníkov učtární ostávajú nedotknuté.

§ 5
Hodnotenie zamestnancov

(1) Vedúci príslušných organizačných zložiek sú povinní sústavne sa starať o správne rozmiestnenie pracovníkov podľa ich kvalifikácie a schopností. Zároveň sú povinní všestranne sa starať o stále zvyšovanie ich politickej a odbornej úrovne.

(2) Začiatkom každého kalendárneho roku zhodnotia vedúci za uplynulý rok pracovné výsledky jednotlivých zamestnancov, ich politický rast, odborné znalosti a schopnosti za účelom zistenia, s akými výsledkami plnia úlohy spojené s ich doterajšími funkciami a či sú ich schopnosti pri doterajšom zaradení plne využité.

Funkčný plat

§ 6

Funkčné platy sa odstupňujú podľa zásad ustanovených v § 3 a systemizujú sa pre jednotlivé funkčné miesta pevnou sumou. Výnimočne môžu byť funkčné platy systemizované so súhlasom Štátnej systemizačnej komisie platovým rozpätím, vyjadreným najnižšou a najvyššou platovou hranicou, iba pri druhove rovnakých funkciách, pri ktorých treba odstupňovať funkčný plat podľa rozsahu a obťažnosti vykonávanej funkcie.

§ 7

(1) Zamestnancovi, ktorý bol ustanovený na voľné funkčné miesto a splňuje predpoklady určené pre jeho zastávanie, prislúcha funkčný plat systemizovaný pre toto miesto. Ak nie je funkčný plat určený pevnou sumou, určí jeho výšku v rámci ustanoveného platového rozpätia orgán kompetentný pre ustanovenie zamestnanca s prihliadnutím na rozsah a obťažnosť vykonávanej funkcie. Pritom nesmie byť v príslušnej rozpočtovej organizácii prekročený systemizovaný celkový priemer platov všetkých zamestnancov tejto organizácie (§ 3 písm. d).

(2) Zamestnancovi, ktorý nesplňuje predpoklady určené systemizáciou pre zastávanie funkčného miesta, na ktoré bol ustanovený, sa určí funkčný plat podľa rozsahu a významu chýbajúcich predpokladov až o 20 % nižší, než koľko je funkčný plat určený pre príslušnú funkciu.

(3) Zamestnancovi, ktorý nesplňuje predpoklady pre zastávanie funkčného miesta pre nedostatok vzdelania, musí sa pri ustanovení na také miesto zároveň určiť primeraná lehota, do ktorej je povinný potrebné vzdelanie nadobudnúť.

(4) Od opatrenia podľa odseku 2 možno výnimočne upustiť, ak je nedostatok určených predpokladov rovnocenne vyvážený inými vlastnosťami ustanoveného zamestnanca, najmä jeho odbornou praxou a skúsenosťami v príslušnom odbore.

§ 8

Funkčný plat spojený so zastávaním funkčného miesta, na ktoré bol zamestnanec ustanovený, prislúcha odo dňa nastúpenia tohto miesta, ak ide o zamestnanca novoustanoveného. Pri zmene výšky funkčného platu zamestnanca prislúcha mu funkčný plat v novej výške od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po dni, keď nastala skutočnosť odôvodňujúca túto zmenu, a ak je týmto dňom prvý deň v mesiaci, už od tohto dňa. Ak však bol zamestnanec preradený na funkčné miesto s nižším funkčným platom preto, že zanedbal alebo porušil svoje povinnosti, prislúcha mu nižší funkčný plat odo dňa preradenia.

§ 9
Osobný plat

(1) Zvlášť vynikajúcim odborníkom, ktorí vykazujú mimoriadne úspešné pracovné výsledky, môže kompetentný minister (vedúci ústredného úradu) priznať namiesto funkčného platu osobný plat až do výšky jedenapolnásobku príslušného funkčného platu (horná hranica určeného platového rozpätia); osobný plat nesmie však pritom prevýšiť najvyššiu hranicu, ktorú určí vláda.

(2) Vláda určí pre odbor jednotlivých ústredných úradov počet zamestnancov, ktorým môže byť priznaný osobný plat, a celkovú sumu s tým spojeného zvýšenia nákladu na funkčné platy.

(3) Osobné platy nad rámec určený v odsekoch 1 a 2 môže povoliť iba vláda.

§ 10
Príplatok za zastupovanie

Zamestnanec, ktorý na služobný rozkaz zastupuje zamestnanca s vyšším funkčným platom po čas dlhší 4 týždňov, dostane za čas zastupovania presahujúci 4 týždne príplatok vo výške 15 % svojho funkčného platu. Funkčný plat s týmto príplatkom nesmie však prevýšiť funkčný plat zastupovaného zamestnanca.

§ 11
Nebezpečnostný príplatok

Zamestnancom, ktorí trvale pracujú v prostredí, v ktorom je mimoriadne ohrozené ich zdravie, sa prizná, pokiaľ im nebude z tohto dôvodu skrátený pracovný čas, nebezpečnostný príplatok podľa miery ohrozenia zdravia.

§ 12
Práca v úkolovej mzde

(1) Pri prácach, pri ktorých sú pre to technické predpoklady a kde by nebola ohrozená akosť práce, sa zavedie práca v úkolovej mzde.

(2) Podrobnejšie predpisy o práci v úkolovej mzde a o jej odmeňovaní vydá Ministerstvo financií so súhlasom Štátnej systemizačnej komisie a Štátnej mzdovej komisie.

§ 13
Prémie

(1) Za preukázateľné úspory, ktoré zamestnanci dosiahli svojou zásluhou, môžu sa poskytovať prémie.

(2) Prémie môžu sa zavádzať len podľa podrobnejších predpisov schválených Štátnou systemizačnou komisiou. Tieto predpisy navrhuje po predchádzajúcej dohode s Ústrednou radou odborov vo svojom odbore pôsobnosti kompetentný ústredný úrad, pre odbor pôsobnosti viacerých ústredných úradov Ministerstvo financií.

§ 14
Jednorazové mimoriadne odmeny

Za významné pracovné zásluhy, najmä za splnenie dôležitých úloh nad rámec obvyklých povinností zamestnanca, za zlepšenie organizácie práce alebo zavedenie dokonalejších pracovných metód a za mimoriadnu iniciatívu v práci môžu sa poskytovať jednorazové mimoriadne odmeny.

§ 15
Vecné plnenia

Vecné plnenia možno priznať len potiaľ, pokiaľ sú odôvodnené osobitnými pracovnými výkonmi alebo osobitnými povinnosťami. Inak možno zamestnancom poskytovať vecné plnenia len za náhradu zodpovedajúcu ich všeobecnej cene.

§ 16
Práca nad čas a v dňoch pracovného pokoja

(1) Prácou nad čas je práca, ktorú koná zamestnanec z nariadenia vedúceho príslušnej organizácie alebo jeho zodpovedného zástupcu nad pracovný čas určený pre neho príslušnými predpismi pre týždenné obdobie, a ak ide o zamestnanca pracujúceho v pravidelných pracovných smenách v nepretržitej prevádzke, pre štvortýždenné obdobie. Do odpracovanej doby sa pritom započítava i pracovná doba, po ktorú zamestnanec nemohol pracovať, za ktorú mu však prislúcha plat alebo peňažné dávky národného poistenia nemocenského.

(2) Prácu nad čas možno nariadiť len výnimočne, ak je to nevyhnutne nutné pre včasné splnenie nepredvídaných úloh, pre zabezpečenie nerušenej nepretržitej prevádzky alebo ak ide o neodkladné práce opravné alebo udržovacie; nariadiť prácu nad čas pre splnenie plánovaných úloh možno iba so súhlasom bezprostredne nadriadeného úradu.

(3) Za nariadenú prácu nad čas alebo v deň pracovného pokoja sa poskytne náhradné voľno v rozsahu doby odpracovanej nad čas. Peňažnú odmenu za túto prácu možno výnimočne poskytnúť iba v prípadoch a vo výške určenej vládou.

(4) Zamestnancom ustanoveným na funkčných miestach, pre ktoré je vzhľadom na povahu funkčnej činnosti týchto zamestnancov určený funkčný plat už s prihliadnutím na prácu konanú nad určený pracovný čas, sa poskytne náhradné voľno iba za prácu nad čas konanú v noci.

§ 17
Odmeny za vedľajšiu činnosť v štátnej správe

Za činnosť, ktorú zamestnanec vykonáva vo vlastnom alebo v inom odbore štátnej správy popri všetkých úlohách zodpovedajúcich funkčnému miestu, na ktoré je zaradený, sa poskytne osobitná odmena.

§ 18
Nárok na funkčný (osobný) plat po dobu neprítomnosti v práci

O nároku na funkčný (osobný) plat po dobu neprítomnosti v práci platia až do novej všeobecnej úpravy doterajšie predpisy o poskytovaní základného platu po dobu tejto neprítomnosti.

§ 19
Zročnosť pracovných príjmov

Pracovné príjmy ustanovené týmto nariadením sú zročné pozadu v lehotách, ktoré určí Ministerstvo financií.

§ 20
Doplatky a preplatky na pracovných príjmoch

(1) Nárok na pracovné príjmy sa premlčuje v troch rokoch odo dňa ich zročnosti.

(2) Vrátenie neprávom vyplatených súm pracovných príjmov (preplatkov) možno požadovať len vtedy, ak vedel zamestnanec alebo ak musel z okolností predpokladať, že ide o sumy nesprávne vymerané alebo omylom vyplatené, a len najviac za uplynulú dobu troch rokov.

§ 21
Administratívne zrážky

Pohľadávky štátu vzniknuté z pracovného pomeru alebo so zreteľom naň možno uhradzovať administratívnymi zrážkami z pracovných príjmov bez ohľadu na predpisy o exekúcii. Tieto pohľadávky sa uhradia pred všetkými ostatnými aj skorej zaznamenanými pohľadávkami vyjmúc nárok na úhradu osobných potrieb zo zákona. Podrobnejšie predpisy vydá Ministerstvo financií.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 22

Prevod zamestnancov do platov ustanovených týmto nariadením upraví vláda.

§ 23

Platové pomery civilných zamestnancov rozpočtových organizácií v odbore Ministerstva vnútra, na ktoré sa toto nariadenie nevzťahuje, a platové pomery civilných zamestnancov v odbore Ministerstva národnej obrany upravia kompetentní ministri po dohode s ministrom financií a so súhlasom Štátnej systemizačnej komisie podľa zásad tohto nariadenia a predpisov podľa neho vydaných.

§ 24

Dokiaľ nebude vykonaná systemizácia osobných stavov zamestnancov jednotlivých rozpočtových organizácií podľa tohto nariadenia, spravujú sa platové pomery týchto zamestnancov doterajšími predpismi.

§ 25

Bližšie predpisy na vykonanie tohto nariadenia, pokiaľ sa v ňom neustanovuje inak, vydá vláda, poprípade orgány, ktoré na to splnomocní.

§ 26

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia; vykonajú ho všetci členovia vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.

gen. arm. Dr. Čepička v. r.

Kopecký v. r.

Uher v. r.

Barák v. r.

Beran v. r.

David v. r.

Dvořák v. r.

Ďuriš v. r.

Ing. Jankovcová v. r.

Jonáš v. r.

Krajčír v. r.

Krosnář v. r.

Dr. Kyselý v. r.

Málek v. r.

Maurer v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

Dr. Neuman v. r.

Nosek v. r.

Plojhar v. r.

Poláček v. r.

Pospíšil v. r.

Ing. Púčik v. r.

Reitmajer v. r.

Smida v. r.

Ing. Šimůnek v. r.

Dr. Škoda v. r.

Dr. Šlechta v. r.

Štoll v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.